

Plan van Gasafzet 1987

149-10 (19)

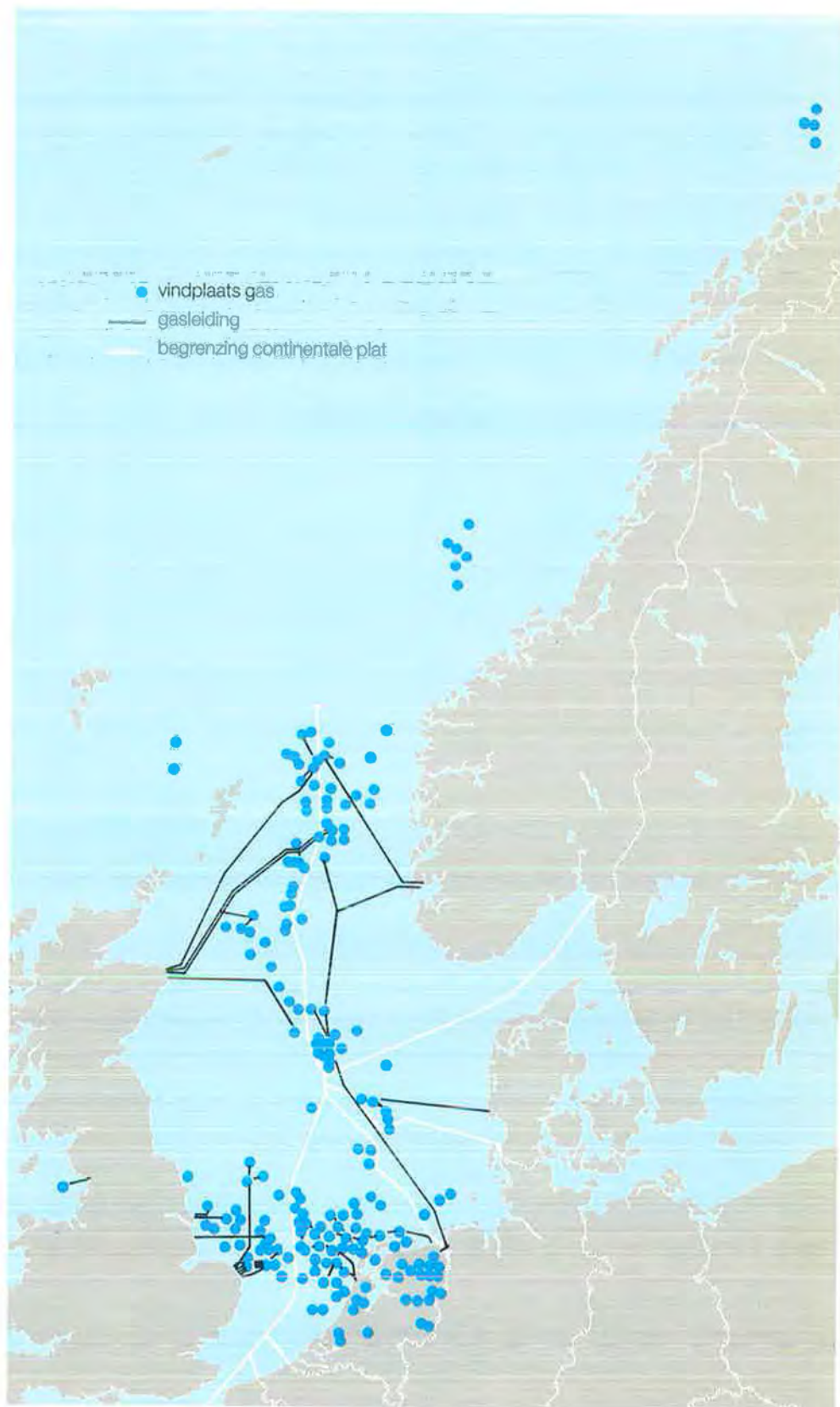
N.V. Nederlandse Gasunie

P149-010
2e exemplaar

Plan van Gasafzet 1987

- Sinds haar oprichting in 1963 stelt Gasunie jaarlijks het Plan van Gasafzet op, waarin het aardgasafzetbeleid in hoofdlijnen wordt vastgelegd en een prognose wordt gegeven van de af te zetten aardgashoeveelheden in de verschillende deelmarkten. Een en ander in relatie tot de rol en de plaats van de andere energiedragers.
- Daarnaast worden in het Plan de naar verwachting voor Gasunie beschikbare aardgasreserves aangegeven en wordt aandacht besteed aan het inkoopbeleid.
- Het Plan 1987, dat de periode tot en met 2011 bestrijkt, laat geen grote verschillen zien met het vorige Plan.
- De afzet in het binnenland wordt, mede als gevolg van een verwacht lager prijsniveau, cumulatief over de planperiode ongeveer 6 procent hoger geraamd. De raming van het aanbod van nog te ontdekken aardgashoeveelheden is met 20 miljard m³ verminderd.
- Uit het Plan 1987 blijkt dat zowel aan producenten als aan afnemers de zekerheid kan worden geboden dat de aardgasstroom ook op lange termijn zal doorgaan. In de planperiode zijn omvangrijke investeringen nodig om in de capaciteitsbehoefte van na 1995 te kunnen voorzien.

Schematische weergave van vindplaatsen aardgas in Nederland en in de Noordzee en van bestaande zeeleidingen. De kaart geeft de situatie ultimo 1986 weer.

Het toekomstig energieverbruik

□ Bij het opstellen van een lange termijnraming van de afzet van aardgas moet men zich baseren op de toekomstige vraag naar energie. Daarin moet de ontwikkeling van de energievraag per deelmarkt alsmede het aandeel van de diverse energiedragers in de onderscheiden marktsectoren worden betrokken. Hierbij spelen factoren een rol als: de prijzen van de verschillende energiedragers, de ontwikkeling van de economie, de voortgang van de energiebesparing, de toepassing van nieuwe energievormen, efficiëntere produktiemethoden, de beschikbaarheid op de lange termijn van olie, kolen, gas, de toepassing van kernenergie en alternatieve energiebronnen en niet in de laatste plaats het beleid van de overheid ten aanzien van de energievoorziening. Mede in aanmerking genomen de lange termijn, waarop het Plan van Gasafzet betrekking heeft (25 jaar), zijn deze factoren in hoge mate onzeker. Met het oog op een verantwoorde planning van de aardgasafzet zijn in het licht van die onzekerheden een hoog en een laag scenario ontwikkeld, waardoor een onder- en bovengrens worden aangegeven. Het toepassen van dergelijke scenario's lost die onzekerheden niet op, maar vergroot wel het inzicht in het effect van mogelijke ontwikkelingen.

□ Uit het hoge en lage scenario is een middenvariant afgeleid, waarvan voor het Plan van 1987 wordt uitgegaan. Deze variant zal in het vervolg worden aangeduid als het basisscenario. Dit scenario wordt gekenmerkt door een gematigde economische groei van circa 2% per jaar gedurende de planperiode. In vergelijking met het vorige Plan van Gasafzet is de verwachte prijs van ruwe olie verlaagd, met name in het begin van de planperiode.

Het afzetplan binnenland

□ Bij de raming van de binnenlandse aardgasafzet houdt Gasunie rekening met de volgende doelstellingen:

- realiseren van marktwaarde bij de eindverbruiker, zonder in rechtstreekse concurrentie te treden met laagwaardige energiedragers. Dit betekent een voortzetting van de koppeling van de gasprijs aan het concurrerend olieprodukt op de verschillende deelmarkten;
- streven naar voortzetting van de aardgasvoorziening op de lange termijn;
- het bevorderen van een doelmatig gebruik van aardgas.

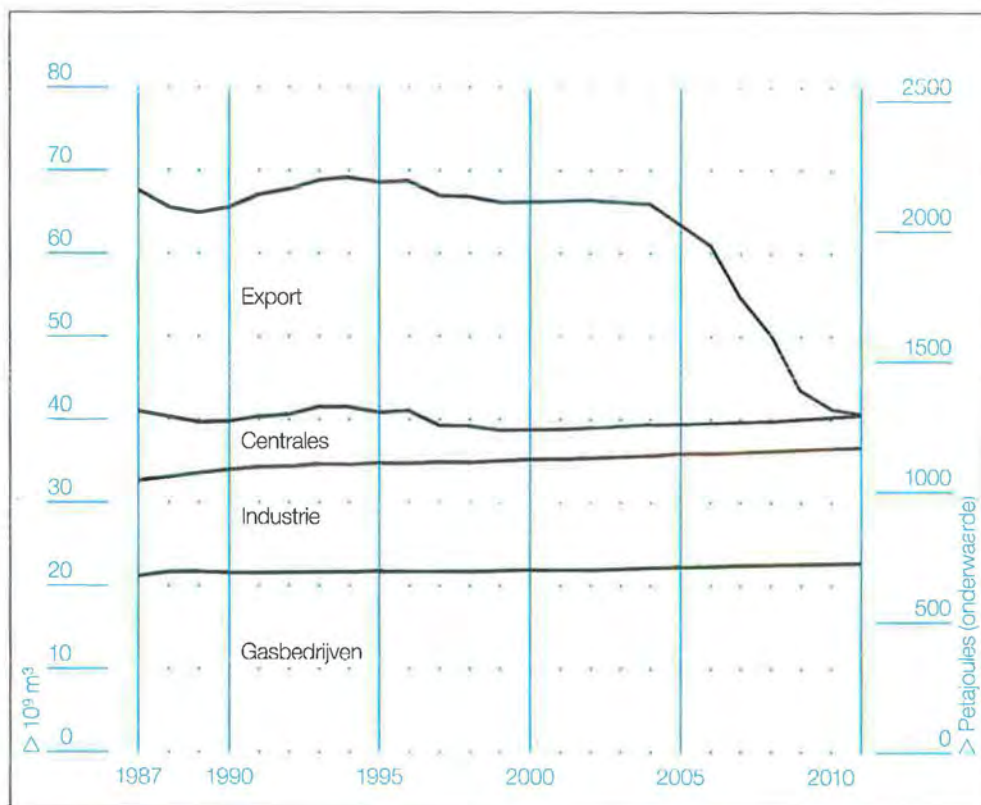
□ Het huidige afzetbeleid, dat – gegeven het prijsniveau – geen restricties kent, blijft gehandhaafd. Een uitzondering vormt de afzet aan de centrales, waar rekening gehouden wordt met het streven naar brandstofdiversificatie.

□ Studies naar het effect van de huidige lage energieprijzen op het energieverbruik laten de naar verwachting volgende tijdelijke ontwikkelingen zien, waarvan de omvang overigens ten opzichte van het totaal afgezette volume beperkt is.

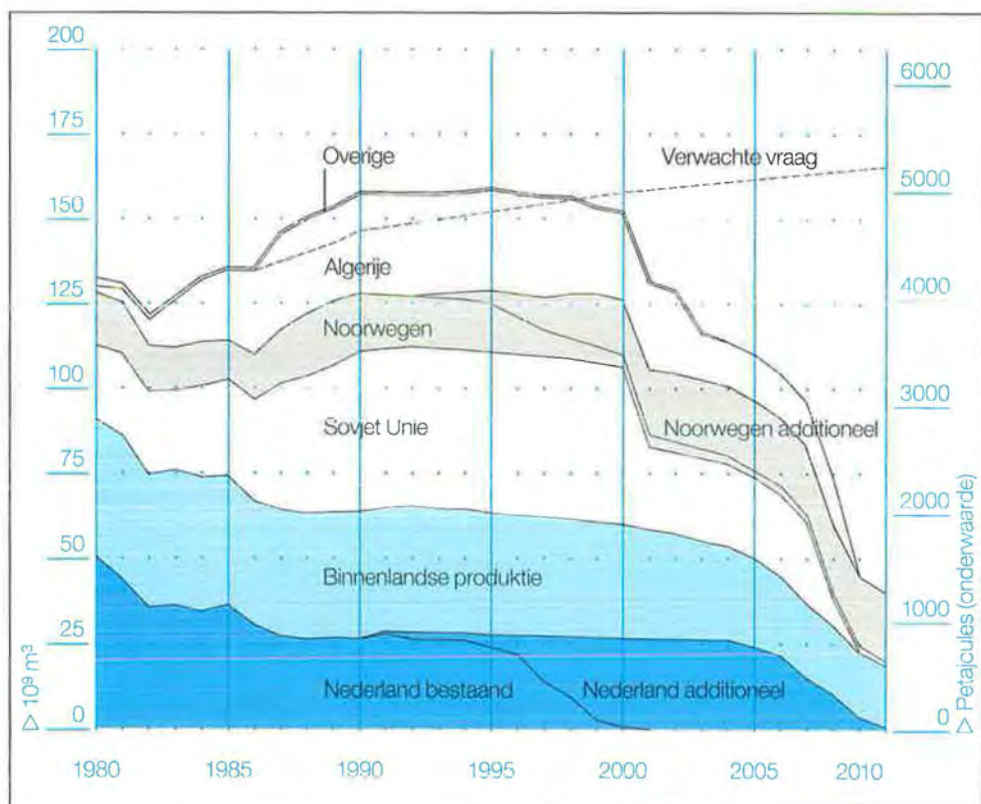
- De afzet aan de huishoudelijke sector zal ten gevolge van een aan een lager prijsniveau aangepast stookgedrag en vertraging in de uitvoering van het programma van woningisolatie op een iets hoger niveau uitkomen in vergelijking met de oorspronkelijke raming.
- Het energieverbruik in de sector tuinbouw zal verder toenemen. Het aandeel van de energiekosten in de totale kostprijs van tuinbouwproducten is sterk gedaald.
- Bij de industrie is voornamelijk sprake van het in de tijd verschuiven van reeds geplande investeringen in energiebesparing.

Met deze effecten is in de scenario's rekening gehouden.

Verkopen per deelmarkt in de planperiode 1987-2011 in miljarden m³. Het hier getoonde verloop van de afzetraming heeft betrekking op het basisscenario.

Aanbod en vraag in West-Europa (West-Duitsland, Frankrijk, België en Italië) in miljarden m³. De overeengekomen voortzetting van de Nederlandse contracten en de additionele aankopen uit het Noorse Troll-veld hebben ertoe geleid dat tot de eeuwwisseling de Westeuropese gasmarkt van voldoende aanbod is verzekerd.

- De afzet aan centrales wordt gekenmerkt door een grote mate van onzekerheid. De SEP (N.V. Samenwerkende Elektriciteits Productiebedrijven) beschikt over een aantal alternatieven voor brandstofinzet, waaronder aardgas. In de loop van de jaren negentig zal nieuw elektrisch vermogen beschikbaar dienen te komen.
- Het ongeval in Tsjernobyl in het begin van 1986 heeft ertoe geleid dat de besluitvorming over nieuw te bouwen kerncentrales is vertraagd. Pas na afronding van de evaluatie van het Tsjernobyl-ongeval mag worden verwacht dat er meer duidelijkheid zal komen over de structuur van de elektriciteitsopwekking op langere termijn.
- Er wordt in het Plan vanuit gegaan dat de inzet van aardgas bij de elektriciteitsopwekking in de tweede helft van de planperiode beperkt zal blijven tot het opvangen van de midden- en pieklast. Op grond hiervan is in het basisscenario een totaalvolume aangenomen van 109 miljard m³ over de planperiode voor de opwekking van elektriciteit. Dat komt ongeveer overeen met de hoeveelheid uit het Plan van Gasafzet 1986. Indien echter de inzet van gas tot het eind van de planperiode niet beperkt blijft tot de dekking van midden- en pieklast, dan zal in het basisscenario een aanzienlijk groter volume voor centrales nodig zijn (circa 40 miljard m³ alleen al in de planperiode) dan hier wordt verondersteld.

Export

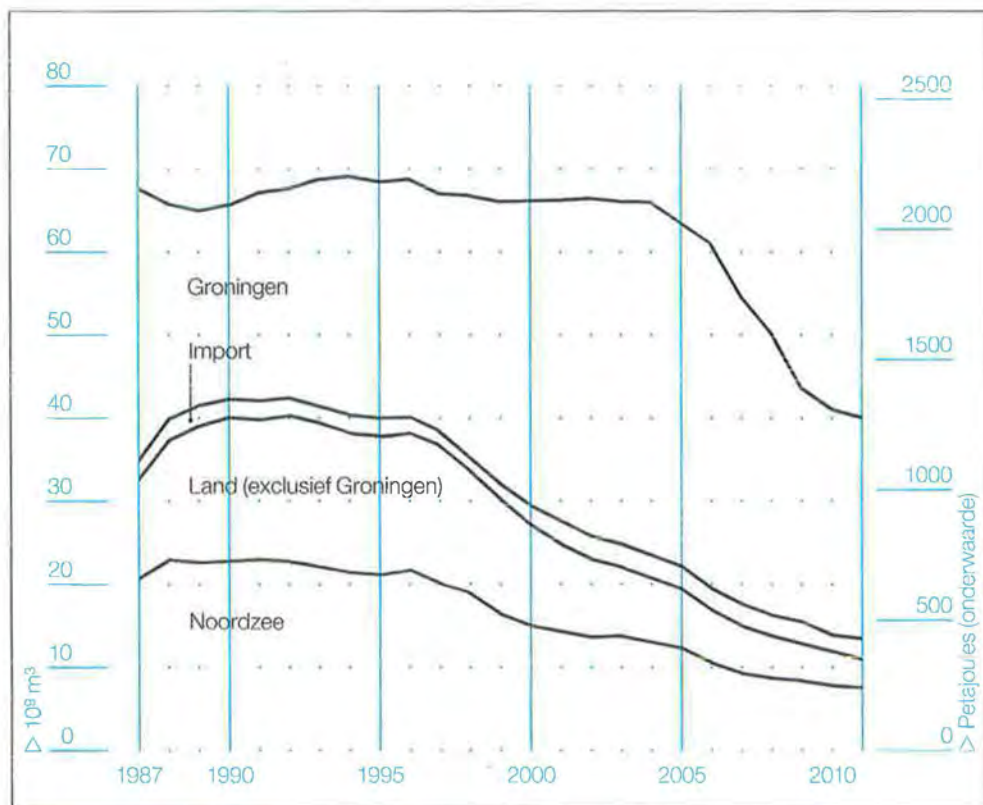
Vraag en aanbod op de Westeuropese gasmarkt

- Het exportbeleid richt zich op stabilisatie binnen de contractperiode van de jaarlijks af te zetten hoeveelheden gas, waarbij een marktgericht prijsbeleid wordt gevolgd. Op korte termijn blijft de situatie op de Westeuropese gasmarkt gekenmerkt door overaanbod. De gasmaatschappijen zullen een beroep doen op in de gascontracten aanwezige jaarflexibiliteit, om een evenwicht te bereiken tussen vraag en aanbod.
- Het tot voor kort gecontracteerde volume bij Nederland, binnenlandse producenten, USSR, Noorwegen en Algerije is ruimschoots voldoende om de vraag naar aardgas in West-Europa tot 1995 te dekken. De overeengekomen verlenging van de Nederlandse contracten (totale leveringsdoelstelling 280 miljard m³) en de additionele aankoop uit het Noorse Troll-veld hebben ertoe geleid dat tot ongeveer het jaar 2000 de Westeuropese gasmarkt van voldoende aanbod is verzekerd.
- Wordt bovendien nog rekening gehouden met continuering van de leveringen uit de USSR en Algerije en een verhoogd aanbod onder de lopende contracten, dan zal pas na de eeuwwisseling ruimte ontstaan voor nieuw aanbod van gas. Gezien deze situatie verwachten we op de middellange termijn voor de Nederlandse gasexport een volume op ongeveer het niveau van de gesommeerde minimum-afnameverplichtingen.

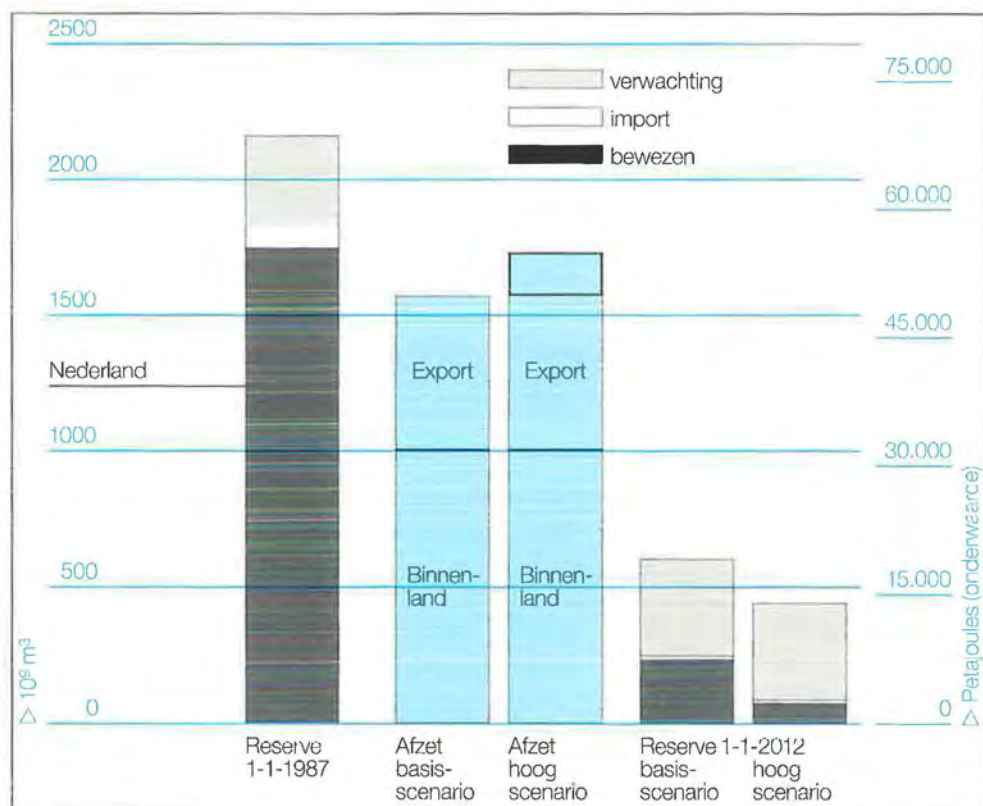
Het dekkingsplan

- Het beleid van Gasunie is erop gericht een zo groot mogelijke leveringszekerheid gedurende de gehele planperiode te bieden. Daarbij wordt gestreefd naar het verwerven van alle reeds ontdekte en nog te ontdekken aardgasreserves in Nederland en op het Nederlandse continentale plat, mits de technische en commerciële condities aanvaardbaar zijn.
- Door met voorrang aardgas te betrekken uit de overige aardgasvoorkomens, worden de Groningse aardgasreserves gespaard voor de toekomst. Mede met het oog daarop zullen

Herkomst en hoeveelheden in te kopen aardgas in de planperiode 1987-2011 in miljarden m³.

Cumulatieve afzet en begin- en eind-reserves in miljarden m³. Bij het thans verwachte aanbod en de geraamde afzet in de planperiode zou aan het eind van deze periode nog een reserve resteren die voldoende is voor ongeveer 15 jaar binnenlands verbruik op basis van de afzet in het laatste planjaar.

de importen uit Noorwegen op het huidige niveau worden gehandhaafd, waarvoor met de producenten van het Troll-veld contracten zijn afgesloten.

□ Het aandeel van het niet uit Groningen afkomstige gas zal op middellange termijn nog verder toenemen. Deze gassen hebben een andere samenstelling dan het Groningse aardgas. Gasunie is echter gehouden om binnen bepaalde marges aan haar afnemers een constante kwaliteit te leveren. De beheersing van deze kwaliteit, de inpassing van verschillende en in calorische waarde afwijkende gassoorten, alsmede de afstemming van het aanbod op de geringe gasvraag in de zomermaanden zijn vraagstukken, die in de planperiode om een oplossing vragen. Een bijdrage aan de oplossing van deze problemen wordt gezocht in het verkrijgen van de nodige flexibiliteit in de inkoopcontracten.

De cumulatieve produktie en reserve

□ De verwachte cumulatieve afzet voor de komende 25 jaar wordt geraamd op circa 1559 miljard m³. Volgens het basisscenario is het thans bewezen aanbod in Nederland voldoende om in de cumulatieve afzet in binnen- en buitenland te voorzien. Aan het einde van de planperiode resteert een bewezen eindreserve van 233 miljard m³. Bij een bewezen aanbod is de kans 10% dat ze lager uitvalt en een kans van 90% dat ze hoger uitvalt.

□ De totaal verwachte reserves bij het begin van de planperiode worden geschat op 2145 miljard m³. Deze schatting baseren wij op de gebruikelijke verwachtingswaarde, waarbij de kans 50% bedraagt dat deze te laag is en eenzelfde kans dat deze te hoog is. Als wordt uitgegaan van continuering van de exploratie- en produktie-activiteiten in Nederland op het huidige niveau, dan resteert aan het einde van de planperiode een verwacht aanbod van 586 miljard m³. Die hoeveelheid is voldoende voor een voortzetting van de binnenlandse gasvoorziening voor een ruime periode. Indien rekening wordt gehouden met extra gasafzet in het binnenland, overeenkomstig de ramingen van het hoge scenario, en de contractueel overeengekomen maximale export, dan resteert per 1 januari 2012 een voorraad van 426 miljard m³. Dat is eveneens toereikend voor de binnenlandse gasvoorziening gedurende een langere periode.

□ De reservepositie voor de lange termijn is derhalve gunstig. Toch blijft een verdere versteviging van die positie door middel van voortgaande exploratie wenselijk.

De benodigde capaciteit

□ Een steeds belangrijker wordend onderdeel van het dekkingsplan betreft de afstemming van de produktiecapaciteiten op de maximaal te verwachten gasvraag bij perioden van extreme kou. Dit is een direct gevolg van de drukdaling in het Groningse gasveld. De oorspronkelijke druk in het reservoir is aanzienlijk teruggelopen, omdat inmiddels een groot deel van de Groningse gasvoorraad is gewonnen.

□ De capaciteitsvraag is gebaseerd op de contractueel met afnemers, zoals grote industrieën en export, overeengekomen maximumafnames per uur en de geraamde maximumvraag van de sector openbare voorziening.

□ Uitgaande van de maximaal beschikbare leveringscapaciteit van kleinere gasvelden, levert het Groningen-veld de resterende (piek)produktiecapaciteit om in de winter aan de vraag te voldoen.

□ Bij de planning van de benodigde capaciteit wordt rekening gehouden met een aantal risico's die de maximaal beschikbare capaciteit van het overige aanbod kunnen beïnvloeden.

□ Samen met NAM wordt een aantal maatregelen voorbereid om aan de toekomstige verwachte vraag naar capaciteit te kunnen voldoen. Deze maatregelen omvatten compressie en koeling van het gas uit het Groningen-veld, ondergrondse berging in lege gasvelden en de opslag van gas in zoutcavernes. In de planning heeft de opslag van aardgas in zoutcavernes de hoogste prioriteit. Als alles volgens plan verloopt, is de ondergrondse opslagruimte in 1995 gereed voor gebruik.

Colofon

Grafieken en algehele vormgeving:
Rob Maters bv, Diever
Werktekeningen en druk:
Van Marken, Delft

Van deze uitgave is eveneens een
Engelstalige editie verschenen.
Verdere informatie is te verkrijgen
bij de afdeling Communicatie van
Gasunie.

Mei 1987

N.V. Nederlandse Gasunie
Laan Corpus den Hoorn 102
9728 JR Groningen
Telefoon: 050-219111
Telex: 53448
Telefax: 050-212200

MV 87G/85H

